

την ασφαλή χρήση των φαρμάκων. Η ασφάλεια των ασθενών καθώς και η ασφάλεια του προσωπικού που χειρίζεται επικίνδυνα για την υγεία φάρμακα είναι επίσης αποφασιστικοί παράγοντες για τη σωστή χρήση του σωστού φαρμάκου στον σωστό ασθενή τη σωστή ώρα. Ως εξειδικευμένοι στη χορήγηση των κυτταροστατικών φαρμάκων, οι ογκολόγοι φαρμακοποιοί πρέπει να παρέχουν εκπαιδευτικά σεμινάρια για τη σωστή και ασφαλή χρήση των φαρμάκων τόσο στο νοσηλευτικό και ιατρικό προσωπικό όσο και στους ασθενείς.

Συνεχιζόμενη εκπαίδευση και επαγγελματική εξέλιξη

Η συνεχής εκπαίδευση και η επαγγελματική εξέλιξη, όπως η εξειδίκευση σε διάφορους τομείς, αποτελούν θεμέλιο λίθο των υπηρεσιών

που προσφέρουν οι ογκολόγοι φαρμακοποιοί. Η συνεχής εκπαίδευση είναι απαραίτητη όχι μόνο για τους ογκολόγους φαρμακοποιοούς αλλά και για όλο το προσωπικό που ασχολείται με τα κυτταροστατικά φάρμακα όπως βοηθοί φαρμακείου, τεχνολόγοι ιατρικών εργαστηρίων κ.λ.π

Έρευνα και επιστημη

Τα στοιχεία που συλλέγονται κατά τη ροή της εργασίας του ογκολόγου φαρμακοποιοού μπορούν να αποτελέσουν σημαντική βάση δεδομένων για την εξαγωγή συμπερασμάτων σχετικά με εφαρμογές, τη βελτιστοποίηση των διαδικασιών και την καλύτερη χρήση των φαρμάκων. Με αυτόν τον τρόπο οι ογκολόγοι φαρμακοποιοί συμμετέχουν ενεργά στην έρευνα στον τομέα των υπηρεσιών υγείας.

Υπηρεσίες υψηλής ποιότητας στην ογκολογική φαρμακευτική πρακτική και έρευνα

Η φαρμακευτική αγωγή ενός ογκολογικού ασθενούς χαρακτηρίζεται από τη στενή σχέση δόσης και αποτελέσματος και από ένα εξαιρετικά σύνθετο θεραπευτικό σχήμα. Πολύ συχνά οι ασθενείς είναι ανοσοκατεσταλμένοι είτε λόγω της θεραπείας στην οποία υποβάλλονται είτε από άλλες συννοσηρότητες. Οι εντατικές χημειοθεραπείες που βασίζονται στα συνηθισμένα κυτταροστατικά φάρμακα καθώς επίσης και οι νεώτερες θεραπευτικές αγωγές με τις τυπικές παρενέργειες απαιτούν υποστηρικτικά μέτρα και επίβλεψη από ειδικούς σύμφωνα με τις κατευθυντήριες οδηγίες. Οι καρκινοπαθείς εξωτερικοί ασθενείς χρειάζονται καθοδήγηση και συμβουλευτική υποστήριξη από ειδικούς έτσι ώστε να μπορούν να ακολουθούν σωστά τη φαρμακευτική τους αγωγή και να μπορούν να αντιμετωπίσουν τα προβλήματα που οφείλονται σε αυτή.

Η ασφαλής φαρμακευτική αγωγή ενός ογκολογικού ασθενούς απαιτεί την παρουσία εξειδικευμένου επιστήμονα. Οι Νοσοκομειακοί Φαρμακοποιοί που ασχολούνται με τα ογκολογικά θέματα (Ογκολόγοι Φαρμακοποιοί) χάρη στην προσωπική τους πρωτοβουλία, τη διαρκή τους εκπαίδευση και τη συνεχή επαγγελματική τους εξέλιξη διασφαλίζουν την παροχή ασφαλούς φαρμακευτικής αγωγής στον ογκολογικό ασθενή και την παροχή υπηρεσιών υψηλής ποιότητας. Κατά συνέπεια ο ογκολόγος φαρμακοποιός είναι αναπόσπαστο μέλος της ογκολογικής ομάδας του νοσοκομείου.

Προμηθεια φαρμακων

Η επιλογή των φαρμάκων που χρησιμοποιούνται στις ογκολογικές θεραπείες πρέπει να γίνεται βάσει εκτίμησης /αξιολόγησης του οικονομικού οφέλους υπό το πρίσμα πάντα της ποιότητας και της ασφάλειας και του φαρμάκου. Κάθε κίνδυνος που οφείλεται είτε σε πλαστά/ποιοτικά κατώτερα προϊόντα είτε σε ακατάλληλες συνθήκες μεταφοράς και φύλαξης των προϊόντων, οι οποίες δεν διασφαλίζουν την ποιότητα τους, πρέπει να περιορίζονται στο ελάχιστο.

Η ανάκληση των ελαττωματικών προϊόντων πρέπει να είναι άμεση.

Τυχόν κενά/ελλείψεις που παρατηρούνται κατά την παράδοση των φαρμάκων πρέπει να καλύπτονται άμεσα και πάντοτε σε συνεννόηση με τον θεράποντα ιατρό. Σε περίπτωση που απαιτείται η εισαγωγή από το εξωτερικό ενός νέου σκευάσματος ο φαρμακοποιός έχει την ευθύνη της επιλογής του πιο αξιόπιστου. Η χαμηλή τιμή δεν πρέπει να αποτελεί το μο-

Decided by the ESOP Delegate Meeting, Krakow, June 26th 2014

European Society of Oncology Pharmacy (ESOP)

Veritaskai 6 · D-21079 Hamburg

Phone: +49 40 / 790 33 56 · Facsimile: +49 40 / 791 43 601

Homepage: www.esop.eu · e-mail: [memberships-service\[at\]esop\[dot\]li](mailto:memberships-service[at]esop[dot]li)

ναδικό κριτήριο επιλογής ενός σκευάσματος.

Η θεραπευτική διαδικασία, η καταλληλότητα του φαρμάκου και η διάρκεια της χορήγησης του, ο τρόπος χορήγησης και η συχνότητα, καθώς και άλλοι παράγοντες πρέπει να λαμβάνονται υπόψη στην συνολική φαρμακο-οικονομική αξιολόγηση του φαρμάκου.

Παρασκευή κυτταροστατικών φαρμάκων

Κυτταροστατικά παρασκευάσματα τα οποία αποτελούν κίνδυνο για τον ασθενή είτε λόγω κακής επιλογής σκευάσματος είτε λόγω εσφαλμένης σήμανσης, εσφαλμένων συνθηκών μεταφοράς/φύλαξης ή υποψίας μικροβιολογικής μόλυνσης πρέπει να απορρίπτονται.

Η οργάνωση όλης της αλυσίδας παρασκευής των κυτταροστατικών είναι καθήκον και ευθύνη του ογκολόγου φαρμακοποιού. Αυτή περιλαμβάνει τον έλεγχο της συνταγογράφησης, την επιλογή του κατάλληλου φαρμάκου και των συνοδευτικών του καθώς και τον έλεγχο/εποπτεία της Μονάδας Διάλυσης Κυτταροστατικών, τη διαδικασία παρασκευής, τη σήμανση, τη μεταφορά και τη φύλαξη.

Η δοσολογία του κυτταροστατικού φαρμάκου εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τη διάγνωση. Ο ογκολόγος φαρμακοποιός ελέγχει τη συνταγή λαμβάνοντας υπόψη του όλες τις σχετικές κλινικές παραμέτρους του ασθενούς καθώς και τη διάγνωση, γιατί και παίζει έναν σημαντικό

ρόλο στην ασφαλή θεραπευτική αγωγή των ασθενών. Εάν κάτι δεν είναι απολύτως σαφές το συζητά άμεσα με τον θεράποντα γιατρό που έγραψε τη συνταγή. Εάν απαιτείται παροχή συμβουλών/διευκρινίσεων προς τον θεράποντα ή και τον ασθενή αυτές παρέχονται άμεσα και κατανοητά έτσι ώστε να εξασφαλίζεται η ασφαλής χρήση του φαρμάκου.

Οι διαδικασίες άσηπτης παρασκευής των ενδοφλέβιων διαλυμάτων πρέπει να τηρούνται ευλαβικά δεδομένου ότι δεν υπάρχει δυνατότητα αποστείρωσης του τελικού διαλύματος. Ο ογκολόγος φαρμακοποιός έχει την ευθύνη για την απρόσκοπτη ροή παρασκευής ενός ποιοτικά άριστου και ασφαλούς τελικού προϊόντος το οποίο είναι διαθέσιμο την κατάλληλη στιγμή στον κατάλληλο ασθενή.

Διανομή του φαρμάκου

Ο ογκολόγος φαρμακοποιός εξασφαλίζει ότι το φάρμακο που προωθείται στον ογκολογικό ασθενή φέρει την κατάλληλη σήμανση. Εάν απαιτείται μεταφορά πρέπει να διασφαλίζεται η ποιότητα και η αριστεία του τελικού παρασκευάσματος.

Πληροφορίες και συμβουλές

Η συμβολή του ογκολόγου φαρμακοποιού δεν περιορίζεται μόνο στην ορθή προετοιμασία και χορήγηση του φαρμάκου. Πρέπει επίσης να

ληφθούν υπόψη πιθανές αλληλεπιδράσεις με άλλα φάρμακα που τυχόν παίρνει ο ασθενής είτε μόνος του είτε με συνταγή γιατρού καθώς επίσης και οι διαιτολογικές του συνήθειες. Επειδή οι τυχόν παρενέργειες που μπορεί να προκύψουν πιθανόν να έχουν αρνητική επίδραση στην θετική έκβαση της θεραπείας, καθήκον του ογκολόγου φαρμακοποιού είναι να παρέχει λεπτομερή και έγκυρη πληροφόρηση και φαρμακευτική υποστήριξη στον ασθενή.

Ενισχύοντας και βελτιστοποιώντας τη συνεργασία μεταξύ γιατρών και φαρμακοποιών ενισχύεται η θεραπευτική ασφάλεια και αποτελεσματικότητα, γεγονός το οποίο είναι προς όφελος του ασθενούς.

Συστήματα μηχανογράφησης / μηχανοργάνωσης

Τα συστήματα μηχανογράφησης του νοσοκομειακού περιβάλλοντος που αφορούν στη διαχείριση / διακίνηση των φαρμάκων, έλεγχο συνταγογράφησης κλπ συμβάλλουν στην ενίσχυση της θεραπευτικής ασφάλειας. Σημαντικό ρόλο παίζει η επιλογή του κατάλληλου προγράμματος ανάλογα με τις απαιτήσεις, διαδικασίες και στόχους του κάθε τμήματος. Οι ογκολόγοι φαρμακοποιοί έχουν ρόλο κλειδί σε όλη αυτήν τη διαδικασία, διαχειρίζονται με ικανότητα τα φάρμακα και συνεργάζονται με τις κλινικές και τη διοίκηση για την επιλογή του κατάλληλου προγράμματος έτσι ώστε να είναι ασφαλές και φιλικό για τον χρήστη.

Διασφάλιση ποιότητας και κατευθυντήριες οδηγίες

Οι αλγόριθμοι που προέρχονται από βάσεις δεδομένων και οι κατευθυντήριες γραμμές αποτελούν βασικό χαρακτηριστικό γνώρισμα της διασφάλισης ποιότητας όταν χρησιμοποιούνται κυτταροστατικά φάρμακα και/ή υποστηρικτικές θεραπείες. Οι ογκολόγοι φαρμακοποιοί προσφέρουν εξειδικευμένη τεχνογνωσία όσον αφορά στο σχεδιασμό κατευθυντήριων γραμμών για τους γιατρούς και τα νοσοκομεία στα οποία εργάζονται.

Η συμμετοχή τους στις διάφορες θεραπευτικές ομάδες συμπεριλαμβάνει ογκολογικά συμβούλια και συνεργασία με εξειδικευμένες ομάδες και ομάδες διασφάλισης ποιότητας. Επιπλέον διενεργούν παρακολούθηση ασθενών και φαρμακευτικές παρεμβάσεις σε συνεργασία με άλλους επαγγελματίες υγείας π.χ επίσκεψη σε θαλάμους ασθενών, έλεγχο ιατρικών φακέλων κλπ.

Οι ογκολόγοι φαρμακοποιοί συμμετέχουν επιπλέον στην εφαρμογή, στην τακτική αναθεώρηση και στην περαιτέρω ανάπτυξη συστημάτων διασφάλισης ποιότητας στον εργασιακό τους χώρο.

Εκπαίδευση ασθενών

Η συντονισμένη πληροφόρηση και οι στρατηγικές εκπαίδευσης είναι ζωτικής σημασίας για